

Riksförbundet FUB

REMISSVAR

2021-10-01

S2021/04587

Socialdepartementet

Stärkt rätt till personlig assistans (SOU 2021:37)

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 25 000 medlemmar i lokalföreningar runt om i landet. Personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Riksförbundet FUB välkomnar förslag om förstärkt rätt till personlig assistans

Genom de senaste årens utveckling i rättspraxis har rätten till motiverande, vägledande och förebyggande stöd minskat inom personlig assistans. Detta har fått förödande konsekvenser för personer med omfattande funktionsnedsättningar som har hänvisats till stödinsatser som inte har fungerat. Bristande stöd har lett till ökad psykisk ohälsa, minskat delaktighet och begränsat självbestämmande. Det har också inneburit att närstående får ta ett större ansvar för att tillgodose behov av stöd, omvårdnad och tillsyn.¹

Riksförbundet FUB välkomnar att utredningen lämnar förslag på hur personer som behöver motiverande och förebyggande stöd kan förstärkas.

För många personer med omfattande funktionsnedsättningar/flerfunktionsnedsättning är personlig assistans den mest ändamålsenliga stödinsatsen. Stödet kan utformas med en liten personalgrupp som har specialistkompetens om personens funktionsnedsättning, bemötande och pedagogiska metoder. Genom personlig assistans kan stödet anpassas i största möjliga utsträckning för att tillförsäkra personer med funktionsnedsättning goda levnadsvillkor.²

Viktigt att barns rätt till personlig assistans stärks

Riksförbundet FUB välkomnar utredningens förslag om att begränsa och förtydliga föräldraansvaret till barn med funktionsnedsättningar. På grund av det omfattande

¹ [Socialstyrelsens rapport Konsekvenser av domar om det femte grundläggande behovet \(2017\)](#)

² [FUB:s rapport 500 röster om LSS \(2018\)](#)

tolkningsutrymmet är bedömningar av föräldrars ansvar ofta oförutserbara och rättsosäkra. Senare års rättsliga avgöranden i Högsta förvaltningsdomstolen har dessutom fått omfattande konsekvenser för barn med funktionsnedsättning, särskilt för de barn som har stora behov av stöd med egenvård, och många barn har fått sin personliga assistans indragen eller drastiskt minskad och nya ansökningar har avslagits. Denna utveckling har inneburit ett ökat ansvar för föräldrar till barn med omfattande funktionsnedsättningar.³

Förändringarna behöver träda i kraft snarast

Med tanke på de allvarliga konsekvenser som minskad rätt till personlig assistans har haft för personer med omfattande funktionsnedsättningar anser Riksförbundet FUB att lagförslagen måste träda i kraft tidigare än 1 januari 2023.

Nödvändigt med ytterligare förändringar av LSS

Riksförbundet FUB välkomnar att utredningen genom en gedigen kartläggning och analys har lämnat förslag som kommer ge förbättrade livsvillkor för många barn, unga och vuxna med omfattande funktionsnedsättningar. Det är samtidigt nödvändigt att regeringen fortsätter arbetet med att förstärka samtliga LSS-insatser. Genom begränsande rättspraxis, kommunala riktlinjer och bristande kompetens har rättigheter för personer med funktionsnedsättning kringkurits. För att Sverige ska kunna leva upp till sina åtaganden enligt Funktionsrättskonventionen måste samtliga insatser förstärkas och moderniseras. Det är också nödvändigt med två övergripande åtgärder – en nationell kompetenssatsning genom ett LSS-lyft och en särskild LSS-inspektion som ges öronmärkta resurser anpassade efter det faktiska behovet av tillsyn inom LSS.⁴

Med vänlig hälsning

Christina Heilborn
Förbundssekreterare
Riksförbundet FUB

³ [FUB:s rapport Föräldransvar till barn med funktionsnedsättningar \(2018\)](#)

⁴ [FUB:s remissyttrande över LSS-utredningen \(2020\)](#)